

„Da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet veroval, da si me ti poslal.“ (Jan 17, 21)

Venite, adoremus!

Z vso teološko intuicijo, z vsemi spekulativnimi prijemi, ni mogoče zajeti resnice o učlovečenju božjem. Kdo naj razloži in doume „skrivnost, ki je bila skrita od vekov — zdaj pa razodeta njegovim svetim“ (Kol 1, 26)? Razglabljam jo in preiščujemo, nastroja in občutja pa razumsko razmišljanje ne more ustvariti. Lepota, to se pravi umetnost, ki je predmet lepote, nam pride tukaj na pomoč. Ta ima važno vlogo: ta pritegne, da storimo, občudujemo in vsaj zaslutimo, kaj je božič in kdo je tisti, ki je bil rojen za nas. Umetnost, zlasti še ljudska, ki ve toliko o božiču, razgiblje in vzbuja v nas čustva srčce, lepote, miline, dobrote, vzvišenosti, nekaj božjega...

Ob rojstvu našega Gospoda Jezusa Kristusa nas mora prevevati zlasti eno čustvo, čustvo hvaležnosti. Božjemu Detetu moramo v teh dneh prepevati hvalo in čast. Ljudska poezija je v tem neprekosljiva. Poljaki imajo zelo veliko božičnih koled, to so stare, častitljive božične pesmi, ki z vso ljudsko zgovernostjo govore o božični radosti in veselju. V njih vse moli in časti božje Dete. O tem pojejo, kar duhovniki v brevirju molimo, da so v sveti noči živali videle „veliko skrivnost“ božjega Zveličarja in ga častile. „Ka kolana wol i osiol przed Nim klękają.“ Ali pa: „Anieli grają, króle witają, pasterze śpiewają, bydłeta klękają, cuda, cuda ogłaszają.“ (Angeli igrajo, kralji obiskujejo, pastirci pojejo, živali poklekajo, čuda razglašajo.) Vse prepeva in časti Gospoda: „Bijcie w kotły w trąby grajcie, a Jezusa przywitajcie na świat narodzonego.“ (S kotlom bijte, s trombo igrajte in Jezusa obiskajte, na svet rojenega.) To je pa naša podoknica Jezusu za rojstni dan, ko delamo ropot z vsemogočimi glasbili. Naša ljudska pesem nekaj podobnega, po naše, pravi: Angelci pojejo kar le br-le, le br-le, morejo...

Upodablajoča, rezbarska umetnost, ki je ustvarila nešteto jaslic, saj obstoji posebna umetnostna panoga „crèche art“, jasličarstvo, je pa v tem občutju, to je češčenju božjega Deteta, kar dramatična. Na letošnji svetovni razstavi v Montréalu v Kanadi so bile razstavljene

češke jaslice iz moravskih Trebehovic, cela panorama Kristusovega življenja. Posebna zanimivost teh jaslic je, da se figure premikajo. Sv. Jožef ziblje zibko z malim Jezusom, kukavica zapoje, ko se ob uri prikaže, trije kralji hite v Betlehem, pastirci prinašajo darove. Premikanje je mehanično in gibanje okorelo, misel pa ni — je živa in prevzame: Zakaj so bile jaslice narejene? V počaščenje božjega Sinal? „Kar leze ino gre, naj Bogu čast daje“... bi po naše rekli.

Pred leti некоč sem na Tirolskem, kjer je toliko take rezbarske umetnine, videl slične jaslice, polne dramatike. V božični sceni prevladujejo vojaki, ki v galopu drve v Betlehem. Ena cela kompanija jih je, pred tremi kralji jezdijo k jaslicam v Betlehem. Vrste so urejene, koliko jih je, z velikansko naglico jezdijo, strašno se jim mudi, boje se, da ne bi zamudili ene same minute in ne dali vse, prav vse časti in hvale božjemu Detetu...

*

To so estetski izrazi človeške hvaležnosti in časti božjemu Sinu, ki se je za nas rodil. Ob takih umetniških stvaritvah, ki jih človek zajema z občutjem in tudi z razumom, se srce napolni s srečo in radostjo. Res, hvala in čast gre Sinu božjemu, ki se je za nas rodil, med nami bi-

val in nas odrešil. Naša hvala in naše češčenje mora postajati vse lepše, vse globlje, vse dostojnejše, mora presežati vse, če pomislimo in če se vprašamo, komu je svet v zgodovini služil in koga častil in komu se danes svet klanja in komu daje čast. Iz estetike moramo pogledati v življenje.

Skromen pogled v zgodovino nam precej pove, da se je svet premnogokrat klanjal idolom, mogotcem, oblastnežem, prisiljencem in samozvancem, tiranom, vladarjem, ki so žezlo ukradli, se sami okronali in oblast kruto izvajali. To so bili ljudje po vzgladu in vzorcu dveh baročnih francoskih kraljev, Ludvika XIV. (1643—1715) in Ludvika XV. (1715—1774). O zadnjem je zgodovina zapisala, da je bil: „Une façade superbe, mais qu'est qu'est derrière cette façade.“ Mogočno ošabno pročelje, toda kaj je zadaj za tem pročeljem? Ludvik XIV. je bil sončni kralj, dvaindvajset let se je učil plesati, plesal je in se zabaval, vsak dan je pri mizi poslušal drugačno glasbo, ista pesem ga je dolgočasila. Zgradil je slavni Versailles, podoba vseh baročnih, pompozni zgradb. Z Ludvikom XV. je ustvaril refinjen francoski okus in diplomatsko etiketo, ki jo je posnemal ves svet. Okvir njegova življenja je bilo razkošje, slava in sijaj. Zadaj za vsem tem pa je bilo to, kar je eden kraljevih ministrov večkrat povedal kralju v obraz: da je v

Dr. Stanko Lenič — pomožni škof

4. decembra 1967 je ljubljanski nadškof sporočil sobratom duhovnikom in vernikom veselo novico, da je Sveti sedež objavil vest, da je papež Pavel VI. imenoval ljubljanskega generalnega vikarja in stolnega prošta dr. Stanislava Leniča za naslovnega škofa vazirskega (Vazi-Sarra) je škofija v kartaginski metropoli, zdaj v ruševinah Henchir-Bez) in ga dodelil ljubljanskemu nadškofu za pomožnega škofa.

S tem je izpolnjena želja, ki so jo dekani lani izrazili na svoji konferenci, da bi bila namreč v nadškofiji dva, ki bi mogla opraviti vse dolžnosti škofovske službe.

Novi slovenski škof se je rodil 1. 1911 v Zupeči vasi v župniji Cerk-

lje ob Krki. Ima torej danes 56 let. Oče in mati sta mu zgodaj umrla in se je zanj zavzel tamkajšnji znani kaplan Matej Tomazin in ga dal v šole.

Gimnazijo je študiral v Škofovih zavodih v St. Vidu nad Ljubljano in tam naredil 1. 1933 maturo. Tako je za pokojnim nadškofom Vovkom in sedanjim koprskim škofom dr. Jenkom on tretji zavodac — škof. Bogoslovje je študiral v Ljubljani in ga končal leta 1938. Zadnje leto bogoslovja je bil kot presbiter tudi prefekt v Marijanišču, katerega je tedaj vodil sedanji nadškof. Leta 1940 je postal škofijski tajnik in ostal sedem let, torej v težki medvojni in povojni dobi.

resnici kralj beračev. Vsa ta brezumna slava je bila kupljena z žulji in revščino podložnih. Oba kralja sta živela nemoralno, življenje na dvoru je bilo lutkarstvo, polno spletkarjenja. V politiki so samo intrigirali, se družili s turškim sultanom. Bili so prepričani, da bo Kara Mustafa pred Dunajem 1683 cesarja kar pobral. Nagajali so papežu in še kako! Zadrževali so vsak njegov odlok, stiskali Cerkev in prignali državni absolutizem do viška. Oba kralja sta s svojim življenjem in ravnanjem lepo pripravila pot francoski revoluciji.

Koliko je takih in še veliko slabših osebnosti v človeški zgodovini, ki jim je zgodovina dala naslov „veliki“, ki so postali slavni in znameniti in se jim je svet klanjal in jih slavil. To je bil le okvir, njihovo življenje in delovanje pa je bilo v resnici ena sama nesreča, krivica, propalost, sramota in revščina. Sedeli so na prestolih in se hvallili z lavorikami, ki so bile nagrabljene in kupljene s krvjo, solzami, vzdihni, neizmernimi žrtvami, krivičnimi vojskami, ropanjem, izžemanjem, pohlepnostjo, s surovo silo, hinavščino, s krivico in smrtnimi krikli. Spomnimo se na Heroda, ki je paral trebuhe bežečim Judom in tako iz njih izvlekel še zadnje dragulje, zadnje imetje, ki so ga hoteli rešiti. Na faraone, ki so gradili piramide. Kako more biti njihovo smrtno spanje nemoteno, ko so poklali vse tisoče, ki so jim te spomenike gradili, da bi jih po smrti nihče ne motil! Čez Ponte dei Sopiri so vodili obsojence ali v temo ječ ali pa na galeje, ki jih je gonila človeška sila, zato da so bogatini bogateli in živeli v sijaju. Biser indijske arhitekture je Taj Mahal, zgradil ga je maharadža Jehan v spomin svoji ženi. Oba v njem počivata. Zgradbe se drži kri. Jehan je popravil vse svoje brate, nataknil na kole neštete glave in podložne držal v največji revščini. Pomislimo na Hitlerja, njegovo „führerstvo“, strašno moritev v plinskih pečeh po koncentracijskih taboriščih ali pa na Stalina in klečeplazenje pred njim. Milijoni so zaradi njega poginili.

To so življenjski portreti strašnih ljudi, ljudi s trdnim ovratnikom, z navzgor vzdignjeno glavo, z vzvišenim pogledom, z baročno lasuljo, s kraljevsko pozo svojega veličastva, to je omedaljena cesarost. Kakšno ošabno in vzvišeno pročelje, une façade superbe! Kolika narejenost in okvirnost, naznotraj pa kaj? Strah in trepet! Ali pa to, kar je rekel naš Gospod o farizejih da so: „polni mrtvaških kosti in gnusobe“ (Mat 23, 28).

Takim ljudem se je svet klanjal in se še mora. Ali so vredni spomina, sploh vredni kakšne hvale? Ali smemo in moremo take in podobne

ljudi primerjati s Kristusom? Saj z njim ni primeru. Kristus je božji Sin, „podoba nevidnega Boga“ (Kol 1, 15) in že po tem vsem nad vsemi ljudmi in se torej ne sme in ne da primerjati z nobenim človeškim bitjem (Kol 1, 17—18). V tej teološko dogmatski perspektivi ga ne moremo postaviti ob človeka. Z našo revnostjo se more Kristus primerjati le kot človeška osebnost, Kristus je tudi človek, če ga postavimo kot kontrast ob človeško slabost.

To se pravi, da je Kristus nam vsem, že samo v svoji človeški perspektivi, najlepši vzor, najbolj vzvišen zgled in najsijajnejši lik. Vse kar poročajo o njem evangeliji je ena sama beseda lepote o Kristusu. Vsak korak, vsaka beseda, ki jo je izrekel, ki ga je storil, je slavospev njegovi osebnosti, njegovi veličini. Že poročila sama o Kristusovem življenju in delovanju so polna estetik. Vsaka parabola, vsaka podoba, vsaka primera, opis, beseda, ima svojo estetsko vrednoto. Drugič pa je v vsakem poročilu, kar je seveda še veliko bolj globoko, zlato zrno, življenjska vrednota, nauk, ki govori o njem, njegovi vzvišenosti in lepoti. Kar pripovedujejo evangeliji o njem, je vse čudovito, vse novo, nezaslišano. Nam so evangeljske zgodbe in Kristusovo življenje znane, tedanji svet ni kaj takega nikdar videl ali pa slišal (Jan 7, 46; Mat 9, 33). Treba je torej poznati tedanje življenje, mentaliteto, navade, okolišje, življenjske razmere, občutje, trpljenje, stisko razmer v katere so bili uklenjeni... in ob vse to postaviti Kristusa, potem šele zasije pred nami Kristusova osebnost v pravi luči in sijaju. Lahko je potem priti do zaključka, da tako vzvišen človek še ni nikdar hodil po svetu, kakor je bil Kristus. V njem se je vsemu svetu „razodela dobrotljivost in ljudomilost Boga, našega Održenika“ (Tit 3, 4), kakor pravi sv. Pavel.

Samo nekaj potez na Kristusovem liku si oglejmo. O njegovi osebnosti, svetosti je napisanih sto in še več del.

Kristus je bil ubog, brez imetja in popolnoma nenavezan na svetne dobrine. Njegovega odpora proti

bogastvu in bogatinom, strogih besed o kameli, ki bo šla lažje skozi šivankino uho, kakor pa bogatin v nebesa (Mat 19, 24), ne moremo razumeti, če nimamo pred očmi judovsko, rimsko, izžemanje, ki je brez vesti in brez usmiljenja izsesavalo iz ljudi denar in imetje in ga potem v razkošju, uživanju in brezsmiselnem zapravljanju razsipalo. Pomislimo na Heroda, na sijajne zgradbe v Cezareji Filipovi, na rimske prokuratorje itd.

Ko govorimo o Kristusovi ponižnosti, usmiljenju, prijaznosti in dobrotljivosti do ubogih, malih, bolnih, okuženih, grešnih, zaničevanih in zavrženih, moramo vedeti, da se za take ljudi ni nihče zanimal; da jih je družba izločila, zavržla, preklela. To so bili judovski „goim“, blato, ki se ga je vsakdo ogibal. Grešili so, zato so udarjeni. Kristus pa, nakljub tem svetim in nepisanim postavam, ravna nasprotno, govori s cestninarji, se družijo z grešniki, se sklanja k malim, ubogim, bolnim, vidi in razume njihovo bolečino, odpira oči, rešuje gobave, ozdravlja bolne, odpušča grešnim, ljubi vse, prav vse, zavržene, najrevnejše in najslabše. Judovski izbranci mu vse to v sveti jezi očitajo. Koliko človeške topline je v njegovem zadržanju! To je dobrota, ki je svet še ni videl in okusil. Z njo je Kristus preobrazil svet.

Kdorkoli kaj pomeni, si išče prvo mesto, hoče biti počaščen, se sili in drenja v ospredje, celo apostoli se prepirajo za prvo mesto in vsak sanja o materialni sreči. Kristus pa pravi in uči, da mora tisti, ki hoče biti prvi, služiti bratom, mora biti zadnji in ne sme iskati časti, naslovov, pozdravov. Kristus sam se umika, ko ga hočejo častiti, skrije se, daje vso čast Očetu, umiva v ponižnosti noge svojim učencem. Kdaj bo svet spoznal, da je oblast in čast za to, da služiš in strežeš drugim, ne pa da iščeš sebe.

Kristus je sodil farizeje zelo strogo, jim očital krivičnost, obsojal je njihovo narejenost in licemerstvo. Treba je vedeti, kdo in kaj so bili farizeji. Družba kljukastih ljudi, ki se je borila za svoj položaj, bogastvo in oblast. Nihati so morali med

Ali ste poravnali letošnjo naročnino?

Naročnina za OU znaša:

1. za naročnike v Evropi:
50 šilingov (1250 lir, oz. 2 dolarja);
2. za naročnike onstran morja:
75 šilingov, t. j. 3 dolarje, ker dobijo list vsi po letalski pošti.

Ali ste jo že poravnali? Od poravnane letošnje naročnine zavisi izhajanje lista v prihodnjem letu. Za tiste, ki ne morejo plačati le-

tošnje naročnine zaradi valutnih predpisov, imamo na razpolago nekaj mašnih intencij. Naj nam vsaj pišejo in javijo, da bodo opravili po dve intenciji po namenu darovalcev. Tako bomo ta denar vpisali v dobro naročnine.

Ček ali pismo naslovite na:

Uprava „Omnes unum“,
Viktringer Ring 26
A—9020 Klagenfurt/Austria

Herodom in Rimljani, prav takimi materialisti. Borba je bila na nož, šlo je na življenje in smrt. Zato jim je vsaka zvižaja in krivica prišla prav, potvarjanje jim je bilo nekaj potrebnega. Gorje, če jih je kdo ogrožal. Hinavsko so zaprli oči pred resnico in so takega spravili s pota. Tako so storili s Kristusom. Ob njih zasije lepota Kristusove osebnosti v vsej odkritosti, resničnosti in plemenitosti. Kristus ni mogel potvarjanja in hinavščine.

Tako sijajo v Kristusu še mnoge druge kreposti, kakor čistost, vdanost Očetu, pobožnost, modrost in zlasti še ljubezen. Nihče ni tako ljubil, kakor je Kristus. Njegova osebnost je ena sama lepota, vzbuja največje občudovanje, vse v njem prehaja v božanske dimenzije. To je svetost, ki nima primere. V Kristusu ni nobene dvoličnosti, nobene narejenosti, ničesar, kar bi bilo na zunan drugič kakor pa na znotraj; ničesar, kar bi potrebovalo okvir. V njem je ena sama preprostost, sama jasnost, pristnost, sama poštenost, resnica, pravičnost. V njem je tolika človeška toplina, dobrota, ljubezen in globina, da lahko s sv. Pavlom rečemo, da v njem prebiva vsa polnost (prim. Kor 1, 19), polnost osebne popolnosti in svetosti, ne samo polnost božanstva. Sv. Pavel je skušal meriti dimenzije Kristusove osebnosti, pa je končal samo

pri nakazovanju, kakšna je širokost in dolgotrajnost in visočina in globočina Kristusova (Ef 3, 18) in kakšno je „neizmerno njegovo bogastvo“ (Ef 1, 18—19).

Svet bi se moral že vendar enkrat dokopati do spoznanja Kristusovega. Ali ni bilo že zadosti bedastega, blaziranega in celo blaznega malikovanja idolov, narejenih lutk, najbolj spridenih človeških karikatur, pred katerimi se je moral svet klanjati, jih moliti in pred njimi trepetati? Bili so nezmotni vodniki, idoli pa so svetu prinesli toliko gorja, nesreče in solza! Res, zadosti je že bilo prelite krvi...

Kristus je prava in edina luč, ki sije v temo (Mat 4, 16). Ideje, ki nam jih je prinesel, vzori, ki nam jih je pokazal, niso človeškega izvora. Noben človeški um jih ni mogel spočeti in posredovati, tako vzvišene, lepe in svete so. Božje so in sam Sin božji nam jih je prinesel od zgoraj in podaril. Bog daj, da bi svet že vendar spoznal Kristusovo luč in sprejel njegove darove!

„Tecimo torej k jaslicam“, saj z vso rezbarsko jasličarsko umetnostjo, z svojo lepoto božične poezije, z vsem svojim bitjem in nehanjem, ne bomo nikdar mogli dati zadosti hvale in časti Sinu božjemu, našemu Odrešeniku na svet rojenemu... Venite, adoremus...

Milan Kopušar

BARAGOVO LETO

Vesoljni katoliški svet obhaja leto vere v spomin 1900-letnice smrti sv. apostolov Petra in Pavla. Slovenci poglobljamo in poživljamo svojo vero še ob dveh slovenskih jubilejih: ob 1200-letnici, odkar je sv. Modest zlasti koroškim Slovincem prinesel luč prave vere in 1100-letnico, odkar sta skozi naše kraje potovala v Rim in se za nekaj mesecev ustavila pri slovenskem knezu Koclju slovska apostola sv. Ciril in Metod. Pobožnost, zaupanje in ljubezen do Matere božje, Matere sv. Cerkve in posebne patrone slovenskega ljudstva, kakor se Baraga izraža, pa je precej znova zrastle med slovenskim narodom ob 250-letnici kronanja Matere božje svetogorske in ob šestdesetletnici kronanja brezjanske Marije Pomagaj. Ob stoletnici prenosu škofijskega sedeža iz St. Andraža v Maribor (1959) in ob stoletnici smrti božjega služabnika škofa Antona Martina Slomška je, hvala Bogu in bl. Devici Mariji, ki jo je božji služabnik A. M. Slomšek tako zelo častil, zanimanje za Slomškovo povišanje na oltar močno zaživelo in lepo napreduje. Prav ob začetku leta vere, 29. rožnika 1967, pa je preteklo 170 let, odkar se je rodil za svet in prerodil za nebesa božji služabnik škof Irenej Friderik Baraga. 19. prosin-

ca 1968 bo pa že stoletnica njegove svete smrti. Obhajajmo od 19. prosinca 1968 dalje Baragovo leto, saj poleg Slomška Baraga pač posebno zasluži, da se slovenski duhovniki z vso vncmo zavzamemo za njegovo oltarsko čast.

Imamo tako lepe zglede prav duhovnikov, redovnikov in škofov, ki so se doslej za Baragovo zadevo zelo trudili.

V gorečnosti neugnani dr. Lambert Ehrlich je z živo in pisano besedo opozarjal nanj. O njem je pisal v svoji knjigi „Katoliška Cerkve, kraljestvo božje na zemlji“, sestavil življenjepis za Slovenski biografski leksikon, pred štiridesetimi leti prav za slovensko duhovščino v posebni knjižici naslikal Baragovo duhovniško, misijonsko in svetniško podobo, dobrih deset let potem pa za knjigo „Slava Baragu“ pripravil navdušeno predavanje o Baragu za akademike.

Dr. Franc Jaklič je svoje najboljše sile posvetil raziskavanju Baragovega življenja in dela. Dve izdaji Baragovega življenjepisa nam je pripravil, tretja čaka ugodnih časov, zraven je pa v Marquette več let proučeval Baragovo življenje pod vidikom njegovih junaških kreposti, dokler ni živčno ves utrujen omagal. Zraven je pa še naše verske

in misijonske liste zalagal s članki o Baragu.

20. maja bo že 15 let, ko je nenadoma odšel od nas prelat dr. Alojzij Odar. 23. novembra 1967 pa je preteklo 15 let, odkar je bila ustanovljena Južnoameriška Baragova zveza, kateri je bil prav on prvi predsednik. Silno jasni so njegovi krajši članki, pa tudi daljše razprave o postopkih za razglasitev Baraga za blaženega in svetnika. Vseh je kar osem, skoraj za majhno knjižico. Morda bo novi cerkveni zakonik nekaj stvari glede omenjenih postopkov spremenil, vendar bodo njegove resne misli o resnosti, s katero se je treba truditi za oltarsko čast domačih kandidatov, ohranile trajno veljavo. Zato bodo vsi njegovi članki in razprave objavljeni v knjižnici, ki jo bo JABZ izdala za stoletnico Baragove smrti in v kateri bodo zbrana vsa doslej objavljena in nekatera še neobjavljena uslišanja na Baragovo priprošnjo.

Med slovenskimi redovniki, ki so mnogo delali za Baragovo oltarsko čast, ima prvo mesto p. dr. Hugo Bren OFM. Začeli smo pri JABZ z izdajo njegovih zbranih spisov, ki jih bo kar za dva zvezka, morda bo pa še tretji potreben. Ob teh njegovih člankih in razpravah se mora vsako dobro duhovniško srce vneti za Baragovo zadevo. Toliko je galal in se mučil za Baraga, da je nekaj ur pred smrtjo mogel v pismu škofu dr. Gregoriju Rožmanu zapisati: „Jaz sem svoje storil.“

V Lemontu, na slovenskih ameriških Brezjah, počivajo p. Kazimir Zakrajšek, p. Aleksander Urankar in p. Ciril Širclj, ki jim je bila Baragova zadeva zelo pri srcu. Za vse dobro navdušeni p. Odilo Hajnšek je zlasti na slovenskih misijonih, duhovnih vajah in na romanjih na ameriške Brezje tudi znal navduševati za Barago. Za Baragovo zadevo sta se po drugi svetovni vojni posebej trudila tudi urednika Ave Marie: p. Bazilij Valentin in p. Fortunat Zorman. Tudi p. Bernard Kotnik OFM je s svojo pridnostjo, znanjem in zgodovinsko žilico znal marsikaj novega odkriti iz Baragovega življenja in dela.

V domovini in po drugi svetovni vojni v zdomstvu so pa zlasti Katoliški misijoni širili zanimanje za Barago. Zlasti zasluži pohvalo Ladislav Lenček, ki ni samo po Kat. misijonih, marveč tudi ob tolikih drugih priložnostih vedno znova dopovedoval, kako pomembno je delo za Baragovo povečanje. Saj bo najbrž predvsem njegova zasluga, da se je v Buenos Airesu rodila Južnoameriška Baragova zveza. Drug Baragov gorečnik je Karel Wolbang C. M.

P. Odilo Hajnšek trdi, da je iz škofa dr. Gregorija Rožmana kar žarelo, kadar je govoril o Baragu, Kdor bo podrobno proučeval Rožmanovo življenje, bi lahko napisal

vsaj majhno knjižico samo o njegovem prizadevanju za Baragovo zadevo. Pokojni nadšk. Anton Vovk je ves bolan iz Rima pisal, da je Baragova zadeva njegova velika skrb. Zdi se, da je Baragova oltarska čast tudi velika skrb sedanjega ljubljanskega nadškofa dr. Jožefa Pogačnika. Zaradi pospeška Baragove zadeve je preteklo leto romal v Marquette in Baragovo misijonsko deželo. Za pospeševalca Baragove zadeve je bil v domovini imenovan dr. Vilko Fajdiga, ki se je ob vsej zaposlenosti, ki jo terjajo današnje razmere v Ljubljani, zavzel tudi za to važno reč.

Med Slovenci v Avstraliji pa živi in deluje p. Bernard Ambrožič, baragovec Hugonovega kova. Rad odpira strani svojih „Misli“ Baragovi stvari, toliko knjižic Barago na oltar in malo manj kot 200 izvodov Bren o Baragi je spravil med slovenske ljudi v Avstraliji in v Marquette poslal na tisoče podpisov s prošnjo, naj čimbolj pospešujejo Baragov postopek.

Resen uradni škofijski postopek za Baragovo beatifikacijo se je začel 15. sušca 1967. Kolikor je znano, je bilo doslej pet sej v ta namen. Marquettski škof T. L. Noa je ponovno pohvalil g. Jožeta Godina zaradi zaslug pri Baragovi zadevi.

Slovenski duhovniki in redovniki doma, v zamejstvu in zdomstvu, v misijonih pa slovenski misijonarji in misijonarke lahko veliko naredimo za Baragovo zadevo. Naj samo nekatere misli podamo za Baragovo leto:

Baraga in njegovo zadevo še vedno premalo poznamo. Zato širimo med ljudmi knjige in knjižice o Baragu. Druga izdaja Baragovega življenjepisa, ki jo je dr. Franc Jaklič pripravil že v zdomstvu, je vsaj deloma še na razpolago. Južnoameriška Baragova zveza je začela z Baragovo knjižnico. Doslej sta izšli dve knjigi: Barago na oltar in Bren o Baragu, 1. zvezek. V Baragovem letu bo najprej izšla knjiga: Baraga uslišuje, potem pa Bren o Baragu, 2. zvezek. Ugleden slovenski pisatelj je začel pisati Baragov roman v dveh delih (Baraga v domovini, Baraga v misijonih). Pomagajte te knjige o Baragu spraviti med ljudi!

Znan je tudi „Baragov vestnik“. V Baragovem letu bosta vsak mesec izšli dve številki. Nabralo se je za stoletnico toliko pomembnega gradiva. V denarni stiski, ker ni nobene naročnine, ga vseeno razpošiljamo iz Argentine okoli 4 tisoč, tu ga pa domet 2 tisoč Slovincem v roke. JABZ lepo prosi, naj bi ga dušni pastirji in zlasti katehetje čimbolj razširili med verniki in učenci. Obrnite se na JABZ, pa ga vam bodo pošiljali, kolikor hočete. Ne prosimo naročnine, le za kak majhen dar. Če pa tega ne morete, ga kar zastonj delite, kolikor največ

morete. Bo pa kaka druga dobra oseba dala kak dar.

Lepo bi bilo, da bi pridigarji in drugi govorniki ter katehetje po šolah pred 19. prosincem ali na nedeljo po 19. prosincu pridigali, oz. govorili o Baragu. Prav tako naj bi večkrat med letom opozorili na Barago. Morda bodo doma izdali posebne Baragove šmarnice. Gotovo bi jih radi brali tudi v zamejstvu in zdomstvu.

Predvsem pa molimo, molimo in še molimo! Baragova oltarska čast je popolnoma nadnaravna zadeva. Nadnaravne milosti nam pa Bog redno deli po molitvi. Vsi, ki so doslej med nami res iskreno in veliko delali za Baragovo zadevo, so kar naprej opozarjali na molitev. Svetujemo, naj bi zlasti pred začetkom Baragovega leta, pred koncem leta vere (ki je Baragov rojstni in krstni dan) in pred sklepom Baragovega leta opravljali posamezniki, po družinah in morda tudi v cerkvi, kjer

je mogoče, devetdnevno za Baragovo beatifikacijo. Svetujemo pa, naj bi duhovniki in redovniki rotili ljudi, naj vse leto molijo bolj vneto za Baragovo skorajšnje poveljanje. Podobno z molitvami za Baragovo beatifikacijo vam lahko pošljemo, kolikor hočete. Izseljenskim dušnim pastirjem v Evropi smo jih prav te dni precej poslali.

Vsako, čeprav še tako majhno uslišanje takoj javite!

Zdi se, da še nikoli ni bilo tako lepe prilike, da kaj več naredimo za Barago, kot je bližajoča se Baragova stoletnica smrti. Se nobene res popolnoma domačega svetnika nimamo. O dveh se sedaj vrši beatifikacijski postopek. Oba pospešujmo, kolikor največ moremo. Veliko je prav od nas odvisno.

Opomba: Za vse stvari glede Baragove zadeve se morete obračati na naslov: Dr. Filip Žakelj, Rivadavia 234, Adroque, pcia. Buenos Aires, Argentina.

ŽELJE REDOVNIC

Ob priliki pastoralnega tedna v argentinski škofiji Lomas de Zamora je ena od redovnic povedala zbranim duhovnikom naslednje želje glede duhovnikov:

*

Kar bom povedala, so vtisi in želje ter mnenja redovnic različnih redovnih kongregacij v naši škofiji. Zbrana mnenja sem uredila v tri dele: pod vidikom človeške zrelosti, integrirane v duhovniškem poklicu, pod vidikom duhovniške službe in pod vidikom apostolata. Pred pričevanja redovnic sem postavila nekatere stavke iz koncilskih besedil, ki se nanašajo na tista dejstva. Značilno za vsa mnenja je, da zveni iz njih globoko spoštovanje do duhovništva. Zaradi tega smo pogosto zahtevne in pa rade bi pomagale, da se odstrani vse tisto, kar ovira duhovniško poslanstvo.

1. Zrelost

Človek je bitje, ki se ostvarja. „Vsak človek je poklican, da se razvija, ker je vsako življenje poklic. Njegova zrelost, sad vzgoje, ki jo prejme v okolju, in sad osebnega napora, bo omogočila slehernemu, da se usmerja proti poslanstvu, ki mu ga je zaupal Stvarnik.“

Ta rast ni nekaj neobveznega. Človek je dolžan spolnjevati se in ravno po vcepitvi v Kristusa ima odprto pot v transcendentalen humanizem, ki mu nudi še večjo spolnitev.

Vsak človek je član družbe. Pripada celotnemu človeštvu in ima zato dolžnost do vseh.

Za rast in osebno ter občestveno zrelost je važno, da se ne sprevrže lestvica vrednot.

Da bo duhovnik našega časa do-

segel pravi razvoj, mora težiti po vzgoji in lastnih naporih k neki zrelosti. Mora se navzeti ljubezni, prijateljstva, molitve, kontemplacije. Če hoče doseči človeško polnost, ne sme opustiti tega napora.

Zrelost lahko razčlenimo na psihofizično in na socialno. Prvo še na zrelost uma, volje in čustvenosti.

a) V pogledu umske zrelosti

Um se hrani z resnico in se spolni z vero.

Za dosego umske zrelosti je potreben študij in neprestano obnavljanje. Potrebna je zavest, da potrebujemo drugih za svoje umsko bogatenje. Potrebno je poznanje in razumevanje ljudi in pa trezna presoja dogodkov in ljudi.

Glede tega omenjajo redovnice naslednje:

— So duhovniki, ki so zaostali v človeškem in nadnaravnem pogledu. Ta zastoj v vsebini in obliki ovira širjenje božjega kraljestva.

— V nekaterih govorih in pridigah se čudno lahko posplošuje. Skupnost se presoja po eni osebi in probleme ene osebe prisojajo mnogim.

— Homilije izdajajo večkrat pomanjkanje resne in globoke priprave in prilagoditve poslušavstvu ter njegovim problemom in potrebam.

— Duhovnik ne bi smel lahkomišelnost izražati mnenj in sodb o rečeh, v katerih, ni podkovan. Njegovo zadržanje kompromitira Cerkev.

Čut lastne zadostnosti nekaterih duhovnikov, posebno še v razgovorih z redovnicami, je mnogokrat vzrok, zakaj ne pride do medsebojnega razumevanja in sodelovanja. Takšno ravnanje je včasih posledica njegovega značaja, včasih pa izvira iz njegove stalne učiteljske póze.

— Na splošno manjka duhovniku poznanje ženske psihologije, še posebno pa psihologije Bogu posvečenih žensk.

— Primerno bi bilo, da bi imeli duhovniki, ki delujejo med redovnicami, večjo strokovno pripravo, ki bi jim jo v nekaterih zadevah mogla dati tudi kaka redovnica.

b) V pogledu zrelosti volje

Volja naj teži k dobremu! Prežarjena po veri vzklada življenje z redom vrednost. Kdor jo posreduje: 1. dela premišljene sklepe, 2. zna brzdati svoj temperament, 3. ima umerjeno razpoloženje, 4. je zvest obveznostim, ki jih je prevzel, 5. je skromen in obziren v govorjenju, 6. je zmeraj pravičen, 7. je iskren, pametno rabi svobodo in dela z iniciativo in odgovornostjo.

Redovnice v tem pogledu pripominjajo:

— Naše osebne pomanjkljivosti, razpoloženje, reakcije, nevljudnost itd. zastirajo pristni obraz Cerkve in maličijo Kristusovo ljubezen.

— Zelo rada in lahko delam s svojim župnikom, ker se čuti v njem globoko spoštovanje do drugega in je ves predan svoji službi.

— Hvaležna sem tistim duhovnikom, ki so mi v teku let apostolata uglajali mojo raskavost in z lastnim zgledom uravnovešenosti in modrosti pomagali oblikovati celotno osebnost.

— Iz ljubezni do ljudi in do Cerkve se čutim dolžno povedati, da me boli, ko vidim, da se tu in tam odpirajo šole, ki niso v službi občestva in ki zaradi nepravilnih plač učnim močem kršijo osnovno pravičnost, zaradi učnih metod in načina poučevanja pa varajo in oškodujejo starše in družbo.

— So duhovniki, ki v želji, da bi pridobili in priklenili nase mladino, delujejo na tak način, da jih dekleta nazivajo posrečene in „fante od fare“, v dnu srca pa jih sodijo kot neprimerne in neprikladne za duhovnike.

— Včasih je nemogoče sploh vsako občevanje z določenimi duhovniki zaradi njihovega prostaškega nastopa in ukazovalnega tona.

— Morda smo pozabili na skromnost in ponižnost v vsakdanjem življenju in ker smo učniki in zmeraj v zadržanju poučevanja drugih, se postavljamo na podstavek, s tem pa izgubljammo možnost, da bi bili navadna človeška bitja, ki ljubijo in služijo drugim.

— Vsak paternalizem odbija in se ga je treba ogibati.

c) V pogledu čustvene zrelosti

Duhovniki naj integrirajo afektivnost v svoj življenjski poklic. Odpoved zakonu naj prevzamejo tako, da njihovo življenje in delo ne bosta trpela škode zaradi celibata, marveč da dosežejo globlje gospodstvo nad dušo in telesom, polno zre-

lost in bogatejše dožemanje evangeljske radosti.

Pripombe redovnic:

— Kadar se duhovniški celibat ne integrira v duhovniški poklic, se opazi 1. pri nekaterih neko hladnost, pomanjkanje človeške topline, kot da bi njihovo srce okrnelo za ljubezen; 2. pri drugih pa se pojavi težnja nekako odškodovati se, dobiti kaj za nadomestek. Zase skušajo pridržati vse tisto, kar je namenjeno drugim in to odškodovanje jemlje tisto, kar naj bi s posvečenjem dobili. Klavrno!

— Spriči stvarnosti, ki jo živimo, se sprašujemo, kako ostvariti okoli nas ozračje medsebojnega zaupanja, cenjenja, spoštovanja, pomoči, kar bi nam bilo v vzpodbudo in oporo, uteho; ozračje, v katerem bi vsak razvil prežete darove in bi se počutil spoštovan in ljubljen.

č) Socialna zrelost

se kaže, če se človek vključi v družbo, v kateri živi. Kaže se: 1. v sposobnosti in pripravljenosti poslušati druge, 2. v spoštovanju, vrednotenju in upoštevanju drugih, 3. v duhovni odprtosti, ki motri različne človeške okoliščine človeških odnosov z duhom ljubezni, 4. v sposobnosti, da vzbuja in podpira pri drugih apostolsko delo, 5. v bratski povezavi pri delu, 6. v spoznanju, da apostolsko delo ne bo plodovito, če se vanj ne vključi tudi ženska in da je zlasti delež redovnice nujen.

Dolžnost apostolata je skupna vsej Cerkvi: škofom, duhovnikom, redovnikom in laikom. Ne sam duhovnik, ne sam laik, ne sama redovnica, ampak vsi skupaj povezani moramo širiti božje kraljestvo.

Kaj pravijo redovnice?

— Mislim, da kljub dobri volji, ki se ponekod opaža, da se zboljša dejansko stanje, v katerem redovnica sploh ni upoštevana, mnogo duhovnikov razodeva skoraj popolno nepoznanje psihologije Bogu posvečenih žensk.

— Ko govore o božjem ljudstvu, se zdi, da ne poznajo specifične vloge redovnice v službi občestva.

— Za mnoge duhovnike redovniško življenje samo v sebi nima smisla in vrednosti in je skoraj ovira za apostolsko delo.

— Mnogi duhovniki le neradi poslušajo nasvete redovnic. Puščajo jih vendar kot nekompetentne.

— Delam z radostjo v naselju, ker se vsi: duhovnik, semeniščniki, laiki in redovnice, čutimo povezanost med seboj in soodgovorne.

— Hočemo sodelovati, hočemo medsebojnih izmenjav, resnih in globokih.

— Boli nas, ko opažamo duhovnike ločene od sobratov in včasih od škofa. Prepričane smo, da se pravi dialog začneja tedaj, ko začnemo razgovor s tistimi, ki ne mislijo kot mi.

— Opažamo razdor med onimi, ki

Zgodba iz Svete dežele

Zagrebski „Glasnik sv. Antuna Padovanskog“ v letošnji 7.—8. številki poroča o letošnjem hrvatskem narodnem romanju v Sveto deželo. Vodil ga je kardinal Šeper. V poročilu beremo tudi o naslednjem dogodku:

„Prišli smo do cerkve sv. Ane, kjer je samostan belih očetov, ki jih je ustanovil Francoz Lavigerie. V samostanu je grško-katoliško semenišče, v katerem delajo slovenske mariborske šolske sestre. Kardinal je dejal, da bi jih rad pozdravil. Prišli smo na dvorišče in kardinal je nagovoril mladega redovnika, ki je prodajal spominčke. Dejal je, da prosim, naj pokliče sestre, in je povedal, od kod z romarji prihaja.

Redovnik je odgovoril drzno in brezobzirno: „Zdaj je jutro. Sestre morajo delati!“ Nekdo ga je opozoril, da vendar govori s kardinalom. On je pa zamahnil z roko, češ: briga me kardinal. Kardinal Šeper je na to reagiral: „Ali so sestre zato tu, da vam delajo tlako? Kaj si Francozi domišljate, da ste višja rasa! Mi smo že pred vami!“

so za obnovo, in tistimi, ki ostajajo pri starih oblikah. Rešitev bi prišla iz spoštljivega, odprtega in iskrenega dialoga.

— Včasih nas zbegajo duhovniki-redovniki, ki se zdi, da ne poznajo našega kompromisa s farno in škofijo, drugič pa svetni duhovniki, ki omalovažujejo pomen globokega redovniškega življenja, zvestobe redovnim pravilom in redovniškimi obljubam za življenje Cerkve.

2. Duhovniška služba

Hierarhično duhovništvo je znak enotnosti, apostolstva in rodovitnosti. Zato terja: 1. globoko cenjenje lastnega poklica, 2. eshatološko pojmovanje življenja, 3. pomembnost in upoštevanje verskih znakov, in 4. odprtost ter službo svetu, da postane njegov kras.

Vtisi redovnic:

— V pohujšanje nam je ravnanje nekaterih duhovnikov, ki razodevajo, da malo vrednotijo molitveno življenje in duhovniške posle.

— Včasih je prav paradoksnost govoriti o farnem občestvu, ko se pa dejansko med seboj niti ne poznajo in ne skrbimo drug za drugega.

— Ali ne bi morali vsi Bogu posvečeni dati svojemu življenju več eshatološkega značaja, ne toliko s pridiganjem kot v dnevnem življenju, prežeti z radostjo in upanjem?

— Neprimerne geste, napačni ton glasu in pospešeni ritem često pačijo verske obrede.

— Mnogi smo izgubili čut za vrednotenje zakramentov, še posebej spovedi. Potrebno bi bilo, da bi s spokornimi opravili zbudili zavest o nujnosti očiščevanja in ponovne-

ga srečanja s Kristusom in z versko srenjo.

— Duhovniki naj bi se usposobili za duhovno vodstvo.

— Še zmeraj in navkljub pogostnemu zatrtjevanju o „Cerkvi ubogih“ osebno le malo cenimo in živimo uboštvo. Smo „buržujski“.

— Imeti čim več, ni naš zadnji cilj. Če bi to postalo za nas naše najvišje dobro, bi nam preprečilo, da bi videli malo dlje. Srca bi okamenela, duše pa se zaprle. Ljudje se ne bi shajali več iz prijateljstva, ampak zaradi koristi, ki pa bi jih hitro razdvojile in osovražile.

3. Apostolat

Apostolat se vrši z dialogom, v katerem pokažemo, da znamo razložiti svoje versko stališče, obenem pa poslušati druge z razumevanjem in spoštovanjem. Tak dialog je potreben s hierarhijo, z enakimi in z laiki. Da bo apostolsko delo plodovito, moramo znati odkriti in podpirati božjo zveličavno dejavnost v ljudeh.

Vsako apostolsko delo naj teži za tem, da se ostvari in okrepe žive verske skupnosti, verska občestva, prežeta z bratskim duhom, v katerih bo vsah našel svoje mesto v skladu s prejetimi darovi.

Pričevanja sosester:

— Preveč je pri apostolskem delu improvizacije.

— Nekateri duhovniki sami ne

delajo in ne puste, da bi drugi delali. Morda ne umejo svoje naloge, ne verjamejo v zmoglost drugih.

— Ponekod že začenja redovnica zasedati mesto, ki ji gre. Deluje v ekipi in prevzema odgovornosti, ki so lastne Bogu posvečeni ženski.

— Zdi se, da je vključevanje redovnice v župnijski koordinacijski odbor potrebno.

— Če se duhovnik razbremeni raznih poslov, bo bolj prost za njemu lastne posle. Ne gre za odstranjevanje ali spodrivanje duhovnika z njegovih postojank, ampak za medsebojno spopolnjevanje.

— Najbrž grešimo proti modrosti, kadar se pred laiki medsebojno omalovažujemo. Pogosti in boleči so primeri, ko duhovniki sami jemljejo ugled in veljavo lastnim sobratom.

Povzetek

Težimo z vsemi možnimi sredstvi (s študijem, dialogom, lojalno predanostjo Cerkvi itd.) za osebno in občestveno zrelostjo!

Bodimo avtentični v naši odprtosti nasproti Bogu, nasproti ljudem in v rabi in prenovitvi stvari.

Živimo redovniško in duhovniško življenje v vsej globini!

Za apostolsko delo se pripravimo človeško in nadnaravno! Znajmo voditi, znajmo delati v skupinah!

V tem smislu vam polne zaupanja kličemo: računajte z nami! Na delo!

(Priredil J. Škerbec, Argentina)

vernike v liturgiji k dejanskemu notranjemu in zunanjemu sodelovanju, po starosti, okoliščinah in razmerah življenja, po stopnjah verskega razvoja. S tem vršijo izredno nalogo zvestega delivca božjih skrivnosti. Pri tem naj vodijo svojo čredo ne samo z besedo, temveč tudi z lastnim zgledom.“

S tem nam je poverjena velika in odgovorna dolžnost liturgične vzgoje otrok, doraščajoče mladine in odraslih. Kako naj se to delo vrši? Začeti je treba. Molitev, zaupanje v božjo pomoč mora spremljati to naše delo. Ne bo povsod delo enakomerno obrodilo sadu. Ponekod bo to delo kakor na kamniti in trnjevi njivi, drugod bo pripravljena zrahljana zemlja... toda povsod je treba še kopati, orati in sejati. Morda bo v težjih dušnopastirskih razmerah treba začeti z malim krožkom dovtetnih ljudi. Pri pomočki so nam na razpolago: Mali misal, Rimski misal, Večno življenje... drugi številni mali pripomočki. Vzemimo jih v roke! Poslužimo se tudi filma, ob priliki tudi radia, televizije. Predvsem pa se moramo posluževati žive besede, ki naj prihaja iz navdušenega duhovniškega srca; ta bo žgala in znala navduševati.

Za skupno božjo službo kakor pri sv. maši tako tudi pri delitvi zakramentov se lahko vršijo ob primerem času kratke vaje z razlago in s praktičnim uvajanjem v sveto dejanje.

Posebno bi podčrtal besede konstitucije (c. 1, 19): „sedulo ac patienter... non verbo tantum, sed etiam exemplo“.

Vztrajnosti in potrpežljivosti nam bo treba pri delu liturgične vzgoje. Mnogokrat se bo zdelo, da je vse delo zastoj: „Pri nas se ne da nič doseči... je vse zaman... ni interesa... manjka izobrazbe... ni časa... pustimo rajši ljudi pri starem načinu verskega udejstvovanja... ne dražimo ljudi z novotarijami... pustimo raje to, kar je že v mesu in krvi...!“ — Gotovo imajo ti ugovori nekaj pozitivnega, vendar pa bi bilo v smislu konstitucije napačno, če bi tej skušnjavi nasledili in ne vršili svoje odgovorne službe. Saj je bilo tudi za apostole v Jeruzalemu težko. Težko je bilo pri poganih podirati stare izročene navade in graditi iz vere v Kristusa in njegovo Cerkev nove krščanske navade. Treba nam je veliko potrpežljivosti. Tudi tukaj velja: „In patientia vestra possidebitis animas vestras et animas fratrum et sororum...“ Predvsem pa pazimo na lastni zgled! Verniki živo čutijo prepričanje duhovnika pri sv. daritvi in pri delitvi zakramentov. Če opazijo, da dela le zunanje, mehanično, morda še razdražen in nejevoljen, vpliva to kakor toča na cvetlice. Zavedajmo se tega!

A. Zechner

○ zakramentih po koncilu

Liturgična konstitucija 2. vaticanskega cerkvenega zbora z dne 4. 12. 1963: je utrdila temelje vsega verskega življenja. Že v uvodu pravi LK, c. 1, 6: „Kakor je Kristus poslan od Očeta, tako je poslan apostole, napolnjene s Sv. Duhom ne samo, da oznanjajo evangelij vsemu stvarstvu... temveč tudi, da vršijo delo odrešenja (opus salutis) po daritvi in sv. zakramentih, okoli katerih se suče vse liturgično življenje.“ Da se to delo odrešenja more v Cerkvi vršiti in dopolniti, je Kristus sam pričujoč ne samo v sv. daritvi, temveč tudi v liturgičnih dejanjih. Navzoč je s svojo močjo v zakramentih (c. 1, 7), tako da, če kdo krščuje, sam Kristus krščuje (cum aliquis baptizat, Christus ipse baptizat). To velja tudi o drugih zakramentih. Kristusova moč in milost je na delu, kadar kdo zakrament deli in sprejme.

Novega gledanja na zakramente nam je treba. Žive vere v navzočnost Kristusovo v zakramentih nam je treba, da moremo kot pripravljeno in voljno orodje zastopati Kristusa, ko smemo deliti zakramente. Le če bomo duhovniki, delivci božjih skrivnosti, polni vere, bomo mogli vzbuditi tudi v verni-

kih duha vere v delo odrešenja, ki se vrši v zakramentih.

Reverentia, sveto spoštovanje nam je potrebno, kadar smemo zastopati Kristusa kot „ministri et dispensatores mysteriorum Dei“ v sv. zakramentih. Kako se obnovimo v tem spoštovanju? Morda tako, da v dnevni meditaciji enkrat pred Bogom razmišljamo o besedilu in liturgični akciji pri delitvi posameznih zakramentov. Besedilo je častljivo, narekovano Cerkvi po Sv. Duhu, ki je duša Cerkve. Sv. dejanja so nadvse pomenljiva, samo da skušamo prodreti v božjo simboliko liturgičnega dejanja. Reformacija se mora začeti pri nas. Sami moramo gledati v novi luči Kristusovo delovanje v zakramentih za odrešenje današnjega človeka. V ponižni in zaupni molitvi prosimo Sv. Duha, kot so ga v zbranosti in molitvi prosili apostoli, za razsvetljenje.

Liturgična konstitucija nas pa tudi z vso odločnostjo in resnostjo opominja, naj storimo vse, kar je v naših močeh, da odpremo vernikom božji svet Kristusovega delovanja v zakramentih in to v današnjem svetu, ki se vedno bolj pogreza v materializem. V c. 1, 19 pravi: „Dušni pastirji naj se marljivo in potrpežljivo trudijo, da vzgajajo

LJUBLJANA

† **Venceslav Snój**, stolni kanonik, kancler nadškofijske pisarne, ravnatelj stolnega kora, monsignor, je 27. septembra v starosti 59 let umrl. Namesto nadškofa, ki je odšel na sinodo v Rim, se je pri pogrebu poslovljal od njega prošt dr. Lenič. Rojen je bil 1. 1908 v Zagorju ob Savi. Po maturi v Škofovih zavodih je vstopil v semenišče in bil posvečen v duhovnika 1. 1931 v Ljubljani. Do 1. 1940 je bil profesor glasbe v Škofovih zavodih, nato pa je postal ravnatelj stolnega kora v Ljubljani kot naslednik msgr. Premrla. Prevzel je tudi orglarsko šolo in predavanja cerkvene glasbe na teološki fakulteti. Od leta 1945 je bil škofijski kancler, od leta 1961 pa stolni kanonik. Skozi 20 let je vodil tudi upravo ljubljanske stolnice. Njegovo Cerkev vdano življenje je prehitro končala zahrbtna bolezen — rak. Kljub boleznim je do zadnjega vztrajal na svojem mestu.

† **Alojzij Žun**, župnijski upravitelj v Brusnicah, je v starosti 56 let umrl v bolnišnici v Novem mestu. Rodil se je 1911 v Trbojah pri Kranju. Po maturi v Kranju je leto dni študiral pravo, nato pa bogoslovje in bil 1. 1937 posvečen v Ljubljani. Bil je kaplan v Trebelnem in v Mirni peči, župnijski upravitelj na Vranji peči, pri Sv. Križu pri Litiji, v Dupljah, v Gorjah in od 1960 v Brusnicah. Bil je ljubezniv in dobrosrčen značaj. Bolehal je na jetrih in zaradi krvavitve v bolnici umrl.

† **P. Odilon Mekinda**, kapucin, je v starosti 83 let dne 17. oktobra umrl v Škofji Loki. Rodil se je 1. 1884 v Cerknici na Notranjskem. Z očetom se je izselil v Združene države in od tam prišel v Škofjo Loko h kapucinom. Red ga je poslal študirat v Rim. Tam je napravil doktorat z najvišjo pohvalo in kot najboljši dobil od papeža zlato svetinjo. Kljub vsej izobraženosti je ostal vse življenje skromen, ljubezniv, svetniško živeč redovnik. Bil je trikrat provincial slovenskih in hrvatskih kapucinov in nekaj časa tudi generalni definitor v Rimu.

Za kanclerja ljubljanskega nadškofijskega ordinariata je bil imenovan Franc Vrhunc, dosedanj nadškofijski tajnik. — Za protokolistinja na ordinariatu in namestnico zapisničarja cerkvenega sodišča je bila imenovana s. Bernardka Marta Stopar iz reda šolskih sester sv. Frančiška. — Za častnega konzistorialnega svetnika je bil imenovan Franc Mervec, nadškofijski blagajnik in ekonom.

† **Franc Pleša**, župnik v pokoju, je 18. novembra umrl v samostanu Mala Loka pri Ihanu. Doma je bil iz Struževega pri Kranju, rojen 1. 1897. Po posvečenju 1. 1920 je kaplanoval v Št. Vidu pri Stični in nato v Šmartnem pri Litiji. Nato je odšel za župnika v Št. Jurij pod Kumom, kjer je ostal — razen med vojno, ko so ga Nemci pregnali — do leta 1954. Nato je še eno leto bil v Ambrusu. K zadnjemu počitku so ga položili ob lepi udeležbi ljudstva ob njegovem prijatelju in sodelavcu župniku Ovnu.

† **Filip Marješič**, upokojeni župnik, je 16. nov. dotrpel v domu onemoglih na Bokalcu v Ljubljani. Bil je rojen v Ljubljani leta 1890, kjer je bil tudi posvečen v duhovnika leta 1913. Po enoletnem kaplanovanju v Dolenjskih Toplicah je postal župnijski upravitelj Ledin, potem župnije Št. Vid pri Brdu. Italijani so ga med vojno odpeljali v taborišče na otok Rab, kjer so mu še bolj uničili šibko zdravje. Sedaj počiva njegovo telo med sobrati na ljubljanskem pokopališču.

Od 16. do 19. oktobra je bilo na Bledu v hotelu Jelovica zborovanje docentov katehetike na univerzah in višjih bogoslovnih šolah, ki ga je priredila Teološka fakulteta v Ljubljani, izvedlo pa Katehetsko društvo iz Münchena. Prišlo je nad 70 udeležencev iz obeh Nemčij, Nizozemske, Avstrije, Poljske in Jugoslavije.

Nova župnija je bila 10. sept. 1967 ustanovljena v frančiškanski cerkvi sv. Lenarta v Novem mestu. Župnija obsega del novomeške župnije z bližnjo okolico frančiškanskega samostana in od šmihelske župnije Kandijo in več vasi.

Jakob Janša, kaplan na Trebelnem, je bil imenovan za upravitelja iste župnije. — Karel Papež, upravitelj na Lipoglavu, je bil umeščen za župnika istotam. — P. Urban Grgurič, OFM, je bil imenovan za župnika-vikarja frančiškanske župnije v Novem mestu. — Stanislav Kapš, župnik pri Sv. Treh kraljih, je bil imenovan za vikarja pomočnika v Horjulu. — Anton Pogorelec, župnik in dekan v Fari, je bil imenovan za soupravitelja župnije Osilnica, ker se je Karel Požun upraviteljstvu zaradi bolezni odpovedal. — Karel Erjavec je postal soupravitelj Brusnic, p. Konstantin Ocepek, minorit, pa soupravitelj župnije Javor pod Ljubljano.

Za kaplane so bili imenovani: v Borovnici jezuit Franc Kovač, do-

slej v Dravljah v Ljubljani; p. Venceslav Vrtovcc, D. J., v Dravljah; frančiškana p. Peter Vrtačič in p. Ambrož Vrečič pri Sv. Lenartu v Novem mestu; kapucin p. Janez Čuk, ki se je vrnil iz Innsbrucka, pa za kaplana v Štepanji vasi v Ljubljani.

Leopold Povše je resigniral na župnijo Prežganje in bil imenovan ter umeščen za župnika v Brusnicah. Stojan Novak, župnijski upravitelj v Hotiču, je bil imenovan in umeščen za župnika na Prežganjem. Župnijo Hotič je prevzel v soupravo Vladimir Jereb, župnik v Kresnicah.

Za člana gospodarskega sveta nadškofije je bil imenovan kanonik msgr. Anton Smerkolj, za člana liturgičnega sveta pa p. Edmund Boehm, jezuit.

Salezijanske „Knjižnice“ sedaj spet izhajajo v Ljubljani (doslej na Opčinah pri Trstu) in sicer v 20.000 izvodov. V Ljubljani je doslej izšlo 6 števil.

MARIBOR

† **Janez Granfola**, župnijski upravitelj v Negovi, rojen 1896 pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, je 1. oktobra umrl. V mašnika je bil posvečen leta 1922 v Mariboru in bil potem kaplan v Braslovčah, v Grižah in v Celju. Od leta 1934 je bil v Negovi do smrti, razen v vojnih letih, ko je bil izgnan na Hrvaško. 33 sobratov se je udeležilo njegovega pogreba v Negovi.

† **Albert Areh**, župnijski upravitelj pri Sv. Ožbaltu ob Dravi, je dokončal svojo zemeljsko pot 5. oktobra v slovenjegraški bolnišnici. Rojen je bil leta 1915 v Starem trgu in postal duhovnik leta 1940 v Mariboru. Ko je bil domač župnik aretiran, je postal župni upravitelj domače fare, dokler čez leto dni niso Nemci prišli tudi njega in ga odpeljali v Dachau. Kljub trpljenju v taborišču je srečno dočkal dan osvoboditve in prišel delovat nazaj v svojo rojstno župnijo, dokler župnika ni bilo nazaj. Potem je deloval v Št. Ožbaltu, na Remšniku in spet v Št. Ožbaltu ter zraven upravljal še Kaplo. Njegovega pogreba se je udeležilo 41 duhovnikov.

† **Ivan Koren**, župnik v Dokležovju v Prekmurju, je na praznik Kristusa Kralja, 29. oktobra, ob koncu pridige omahnil in umrl. Rodil se je v Renkvcih 1. 1909 in doštudiral v Mariboru. Pastiroval je v Lendavi, v Dobrovniku in Kobilju. Od 1. 1942 je župnikoval v Dokležovju.

Pribožič Jurij, župnijski upravitelj v Bučah, je bil razrešen uprave in za stalno upokojen. — V Buče je prišel za upravitelja Franc Gomboc, doslej na bolezenskem dopustu. — Župnija Sv. Vid nad Valdekom je dobila sedaj stalnega upravitelja: Stanislava Weingerla, ki je bil doslej župnik v Doliču.

Kraljič Vinko, kaplan pri Sv. Danijelu v Celju, je bil razrešen in mu je bil dovoljen dopust za glasbeni študij v Rimu. — Martin Kreslin, župnik v Pamečah, je bil razrešen souprave župnije Sv. Rok na Selah, ker je tja prišel delovat kapucin p. Štefan Lesjak. Kapucin p. Engelbert Bojnc je bil imenovan za duhov. pomočnika v Starem trgu.

Janez Novak, kaplan v Št. Ilju pod Turjakom, je bil imenovan za župniškega upravitelja v Št. Janžu pri Dravogradu in za soupravitelja župnije Sv. Peter na Kronske gori. Dosedanji upravitelj obeh teh župnij, Franc Halas, je odšel v Prekmurje na župnijo Kobilje. Kobiljski župnik Janez Šoštarec je prevzel župnijo v Vel. Dolencih v Prekmurju. To je doslej soupravljal župnik iz Markovcev, Ludvik Varga.

Lendavski kaplan Anton Šeruga je prestavljen za kaplana k Sv. Križu na Slatini. — Rado Junež, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici, je prevzel v upravo še župnijo Negotva. Ignacij Kreslin duhovni pomočnik v Pamečah, je postavljen za upravitelja župnije Sv. Ožbalt ob Dravi in soupravitelja župnije Kapla.

Anton Holzdel, župnik na Veliki Polani, je bil imenovan za prodekana lendavske dekanije, Jožef Savinšek, župnik v Hrastniku, pa za dekana dekanije Laško.

PRIMORSKA

Franc Kralj, vicerektor in profesor v Vipavi, je bil postavljen za škofijskega arhivarja. — Anton Cerar, župn. upravitelj iz Matenje vasi je stopil v pokoj ter se naselil na svojem domu v Dobu pri Domžalah. Matenje vas je pa dobil v soupravo postojnski dekan Pirih. — Vikariat Lipo bo odslej upravljala župnijski upravitelj v Temnici, Alojzij Skvarč.

TRST

† **Jože Vidmar**, openski kaplan in znani misijonar, je 18. novembra umrl vsled posledic nesreče na cesti. Podrlo ga je motorno kolo in od padca si ni mogel več opomoči. Leta 1909 je bil rojen na Otlici, kjer mu živi še devet bratov in sester in mati. Izučil se je za krojača, potem pa pri naših salezijancih študiral in l. 1946 pri Padovi bil posvečen v duhovnika. Misijonaril je po vsej naši Primorski od miljskih hribov, po Krasu, okoli Gorice, v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini, pa tudi med rojaki po zapadni Evropi. Zadnja leta je bil kaplan na Opčinah, kjer so se ljudje z jokom poslovlili od njegove krste, ki so jo odpeljali

domov na Otlico. Vedno vedrega, narodno zavednega in delavnega gospoda bodo na Krasu močno pogrešali.

GORICA

Za Ivanom Erzenom, ki je od septembra 1947 dalje vodil goriško Alojzijevešče, je letos prevzel ravnateljstvo tega zavoda msgr. dr. Franc Močnik. Da bo mogel svojo nalogo vršiti, je opustil poučevanje matematike in fizike na slovenski gimnaziji.

Hilarij Brezigar, župnik v Beglianu, je bil imenovan za župnika v kraju Mariano, kjer je bil svoj čas za kaplana.

BENEČIJA

29. oktobra je pri Sv. Ljenartu imel novo mašo p. Karel Primožič, misijonar, iz družine sedmih sinov. G. Angel Kračina mu je v novomašni pozdrav sestavil lično knjižico z raznimi narodopisnimi zanimivostmi šentlenarške doline nad Čedadom. G. Zdravko mu je pa zložil primeren pesem.

Marino Hvalica (Qualizza) je bil imenovan za profesorja leposlovja v videmskem Malem semenišču.

CELOVEC

Janez Sukič, doslej provizor v Tröpolach, je postal provizor v Blažah. — Dr. Miroslav Ostravsky je bil nastavljen za kaplana v Skocijanu v Podjuni.

† **Anton Demšar**, bivši župnik v Zasipu, je v starosti 86 let umrl v bolnišnici usmiljenih bratov, kjer je po vojni deloval, v Št. Vidu ob Glini na Koroškem. Pokojni se je rodil v Tržiču l. 1882, bil posvečen v Ljubljani leta 1906. Kaplanoval je v Kočevju, v Šmartnem pri Kranju, Toplicah, Moravčah, Starem trgu pri Ložu in v Mengšu. Leta 1927 je postal župnik v Zasipu.

† **Jožef Stich**, župnik v Bilčovsu, je 17. oktobra nenadoma odšel v večnost. Pokojni je bil rojen l. 1887 v Illoju, župnija Kotmara ves, posvečen v Celovcu l. 1910. Nato je deloval na raznih krajih celovške škofije, od l. 1921 pa je župnikoval v Bilčovsu. Dne 19. oktobra je bil ob številni udeležbi sobratov in vernikov pokopan v Bilčovsu.

MALI OGLAS

Ne pozabite si oskrbeti l. del dr. Kolaričevega življenjepisa „Škof Rožman“. Opozorite nanjo rojake, ki so ga poznali. Naklada izdaje ni velika. Najraje kupujejo vezane izvode. — Družba sv. Mohorja v Celovcu.

po svetu

AVSTRIJA

V septembru je bil v Salzburgu 2. mednarodni kongres za slovansko zgodovino. Od slovenskih duhovnikov se ga je udeležil samo dr. Metod Turnšek, če izvzamemo naše duhovnike, ki stalno bivajo v salzburški škofiji. To veliko slovansko srečanje ob misli na sv. brata Cirila in Metoda bi zaslužilo večjo pozornost slovenskih duhovnikov in Slovencev sploh — v tujini kot domovini. Prihodnji kongres bo v Regensburgu v Nemčiji leta 1970. Na ta način se želi regensburška škofija oddolžiti krivični obsodbi sv. Metoda l. 870 v Regensburgu.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Rev. Frank Grdina je bil imenovan za rektorja jezuitskega kolegija Sv. Ignacija v Clevelandu.

24. septembra je doživel župnik p. Klavdij Okorn, OFM blagoslovi-tev nove župnijske cerkve sv. Janeza Evangelista v Millwaukee-Greenfield, Wisc. Prejšnjo cerkev so podrli zaradi gradnje avtomobilske ceste. Slovenskim vernikom je služila ravno 50 let.

† **Dr. Franc Jaklič**, profesor, je 8. decembra umrl v Milwaukeeju, Wisc. Doma je bil pri Sv. Gregorju na Dolenjskem. V mašnika je bil posvečen l. 1915; doktor bogoslovja je postal v Innsbrucku l. 1921. Nato je bil 10 let vzgojni prefekt in profesor v škofovih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano, zatem pa 10 let profesor na ljubljanski gimnaziji. Po odhodu v begunstvo l. 1945 je od začetka l. 1946 poučeval verouk na slov. srednjih šolah v Gorici. L. 1948 je odšel v Argentino, kjer je bil kurat v bolnišnici in kjer je pripravil ponovni izdaji življenjepisov o Knobleharju in Baragu. Baragove zveze iz Marquettea v Leta 1956 je odšel na povabilo Gornji Michigan v Združene države. Tu se je vsega posvetil raziskavanju Baragovih junaških kreposti, dokler se ni vsled osamelosti umaknil v Millwaukee l. 1960. V Ameriko današnjih dni se ni mogel ujetvi. Rajni profesor Jaklič bo živel med nami v lepem spominu posebno kot pisatelj „Življenja svetnikov“, razprav o čistosti in zaradi njegovega dela za Baragovo zadevo.